

BANE NOR, MOSS SENTRUM (SMS6). KARTLEGGING OG FJERNING AV FREMMEDE ARTER.

12. JUNI 2019

Rapport 2019:6

Utførende institusjon: Wergeland Krog Naturkart	Kontaktperson: Ola Wergeland Krog	
Oppdragsgiver: Norsk Saneringservice AS Østensjøveien 15D 0661 Oslo	Kontaktperson: Christoffer Slette Lundgård	Dato: 12. juni 2019
Referanse: Wergeland Krog, O.M. og Båtvik, J.I. 2019. Bane NOR, Moss sentrum (SMS6). Kartlegging og fjerning av fremmede arter. <i>Wergeland Krog Naturkart Rapport 2019-6: 7 s. + 1 vedlegg.</i>		
Sammendrag: Wergeland Krog Naturkart har på oppdrag for Norsk Sanerings Service AS gjennomført en kartlegging av fremmede arter på delområde 5,6,7 og 9 i utbyggingsområdet for BaneNOR i Moss sentrum. Kartleggingen resulterte i funn av 17 fremmede arter, hvorav 15 arter i kategorien Svært høy risiko (SE), og 2 arter i kategorien Høy risiko (HI). Totalt ble det gjort 273 punktregistreringer som representerte én eller flere individer. Totalt ble det luket bort omkring 400 småplanter. Sju områder ble markert med merkespray og skal graves vekk med gravemaskin. Dette var forekomster av parkslirekne (spredningsfare), honningknoppurt og hagelupin (store sammenhengende bestander), samt en forekomst av brudespirea som ikke lot seg luke bort.		
Emneord: Moss jernbanestasjon Norsk Saneringservice AS Fremmede arter		

INNHold

1	INNLEDNING.....	4
2	OPPDRAGSBESKRIVELSE	5
3	REGISTRERINGER.....	6
4	LITTERATUR	7
	VEDLEGG 1.....	8

1 INNLEDNING

BaneNOR bygger ny jernbanestasjon i Moss sentrum. Norsk Sanerings Service AS har oppdraget med å rive og sanere eksisterende bebyggelse, og flere sentrumskvartaler er nå revet ned og kjørt bort. Før rivning og sanering ble startet opp gjennomførte Wergeland Krog Naturkart høsten 2018 en kartlegging av fremmede arter i hele planområdet. I juni 2019 er hele området sanert, all bebyggelse er fjernet og arealene består nå av naken jord, grus og stein. Naturlig nok har det dukket opp en del planter i de rørte jordmassene. Norsk Saneringservice bestilte i begynnelsen av juni en ny gjennomgang av vegetasjonen i området for å forsikre seg om at alle fremmede arter er fjernet.

Figur 1. Parkslirekne er en meget aggressiv fremmedart som er i spredning i Norge. I planområdet for ny jernbanestasjon i Moss ble det i 2018 påvist store forekomster av arten. Ved kontroll av delområde 5,6,7 og 9 ble det påvist seks småplanter av arten. Foto: Ola Wergeland Krog

2 OPPDRAGSBESKRIVELSE

For å sikre at den sparsomme gjenveksten av planter i de sanerte bykvartalene i Moss sentrum (figur 2) ikke inneholder fremmede arter, bestilte Norsk Sanerings Service AS en ny kartlegging av fremmede arter i prosjektets delområder 5,6,7 og 9 (figur 3).

Etter en rask befaring i området ble det klart at relativt mange fremmede arter hadde spirt i området. I samråd med Prosjektleder Øst, Christoffer Slette Lundgård, ble det bestemt at alle påviste fremmedarter skulle lukes og plantematerialet fjernes. Der det var større forekomster, eller forekomster som ikke lot seg sikkert fjerne ved lusing, skulle arealene markeres med merkespray for senere å fjernes med gravemaskin.

Området som ble kartlagt er på ca. 17,5 daa og var før saneringen fire kvartaler boligbebyggelse med hageanlegg (se bilde på rapportens forside). Før saneringen var det rikelig med fremmede arter i området. Det ble den gang bla. påvist flere store forekomster av den aggressive fremmedarten parkslirekne. Fremmede arter i denne rapporten refererer til Fremmedartslista 2018 (Artsdatabanken 2018). Wergeland Krog Naturkart påtok seg oppdraget, og feltarbeidet ble gjennomført av Jan Ingar Båtvik og Ola Wergeland Krog den 11. juni 2019.

Figur 2. Prosjektområdets beliggenhet ned mot havna i Moss sentrum.

Figur 3. Oversikt over hoveddelen av planområdet med delområder. Undersøkte delområder i dette prosjektet er delområde nr. 5,6,7 og 9.

3 REGISTRERINGER

All vegetasjon i området ble kontrollert. Det ble registrert 17 fremmede arter som har blitt vurdert i den siste lista over fremmede arter i Norge (tabell 1). Av disse er 15 arter plassert i kategorien Svært høy risiko (SE) og 2 arter i kategorien Høy risiko (HI). Totalt ble det registrert 273 punkter med fremmede arter. Hvert punkt på kartet i figur 3 representerer én eller flere planter. Totalt ble det fjernet ca. 400 planter ved lusing. Disse ble pakket i plastposer og levert til oppdragsgiver for destruering. Registrerte forekomster av planter hvor lusing ikke var å anbefale av hensyn til spredningsfaren, eller hvor lusing ikke var mulig med håndkraft, ble markert med merkespray. Forekomster som ikke ble luket var forekomster av parkslirekne (spredningsfare), honningknoppurt og hagelupin (store sammenhengende bestander), samt en forekomst av brudespirea som ikke lot seg luke bort.

De vanligst forekommende artene i området var, i avtagende mengde, vinterkarse, klustersvineblom og kanadagullris (se bilder i vedlegg 1).

Den mest aggressive fremmedarten som ble registrert var noen få forekomster av parkslirekne (se figur 1). Disse ble ikke luket vekk, men markert for å fjernes med gravemaskin. Dette for å være sikre på at stengel- eller rot-delen fjernes, da det er en av disse som er opphavet til småplantene.

Tabell 1. Registrerte fremmedarter innenfor delområdene 5,6,7 og 9 i planområdet for ny jernbanestasjon i Moss. Artene er sortert etter norsk navn.

Art (norsk navn)	Vitenskapelig navn	Fremmedartstatus
Bleikspirea	<i>Spiraea x rubella</i>	Svært høy risiko (SE)
Bulkemispel	<i>Cotonaster bullatus</i>	Svært høy risiko (SE)
Hagelupin	<i>Lupinus polyphyllus</i>	Svært høy risiko (SE)
Honningknoppurt	<i>Centaurea montanus</i>	Høy risiko (HI)
Kanadagullris	<i>Solidago canadensis</i>	Svært høy risiko (SE)
Klustersvineblom	<i>Senecio viscosus</i>	Svært høy risiko (SE)
Krypfredløs	<i>Lysimachia nummularia</i>	Svært høy risiko (SE)
Parkslirekne	<i>Reynoutria japonica</i>	Svært høy risiko (SE)
Platanlønn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Svært høy risiko (SE)
Purpurspirea	<i>Spiraea x rosalba</i>	Svært høy risiko (SE)
Russekål	<i>Bunias orientalis</i>	Svært høy risiko (SE)
Rynkerose	<i>Rosa rugosa</i>	Svært høy risiko (SE)
Rødhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	Svært høy risiko (SE)
Ugrasmjølke	<i>Epilobium ciliatum</i>	Svært høy risiko (SE)
Ullborre	<i>Arctium tomentosum</i>	Svært høy risiko (SE)
Villvin	<i>Parthenocissus inserta</i>	Høy risiko (HI)
Vinterkarse	<i>Barbarea vulgaris</i>	Svært høy risiko (SE)

Figur 4. Punktregristreringer i planområdet (merk at alle hus og tekniske installasjoner var fjernet ved denne undersøkelsen). Gule prikker er arter i kategorien Svært høy risiko (SE). Grønne prikker er arter i kategorien Høy risiko (HI) og røde prikker markerer funn av den spesielt aggressive fremmedarten parkslirekne (SE).

4 LITTERATUR

Artsdatabanken 2018. Fremmedartlista 2018:
<https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>

VEDLEGG 1

Bilder fra registreringene den 11. juni 2019. Alle foto: Ola Wergeland Krog

Vinterkarse til venstre og klustersvineblom til høyre. De vanligste av de påviste fremmedartene i planområdet.

Kanadagullris (SE) til venstre og honningknoppurt (HI) til høyre.

Alle enkeltobservasjoner og grupper med fremmede arter ble registrert med GPS før de ble luket bort. Her ser vi platanlønn til venstre og krypfredløs til høyre.